

ŚWIĘTOKRZYSKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTEKÓW
W KIELCACH

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTEKÓW W KIELCACH

ul. Zamkowa 5, 25-009 Kielce
tel./fax: (+48) 41 344 56 34, (+48) 41 344 27 20
e-mail: sekretariat@wuoz.kielce.pl
www.wuoz.kielce.pl

Znak: ZATiRA.PT.5134.213.4.2017

Kielce, 29.08.2017

Z S i N P K
w Kielcach

wpłynęło nr 924
2017 r. 08-31 podpis Bogdan

**Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich
Parków Krajobrazowych
ul. Łódzka 244
25-655 Kielce**

Odpowiadając na pismo z dnia 04.08.2017 r. (wpływ 04.08.2017 r.), znak: ZPK.I.210.18.2015 dot. projektu „Budowa Ośrodka Edukacji Przyrodniczej na Poniidziu w m. Umianowice gm. Kije”, Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach przedkłada zalecenia konserwatorskie dla planowanego przedsięwzięcia polegającego na adaptacji zabytkowego budynku stacji kolejowej wąskotorowej i wieży ciśnień, położonych w Umianowicach w zespole stacji kolejki wąskotorowej JKD, w oparciu o przedłożoną koncepcję graficzną zagospodarowania terenu stanowiącą załącznik do niniejszego pisma:

1. Przedmiotem ochrony konserwatorskiej, w myśl przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 poz. 1446) – zwanej dalej ustawą o.z.o.z., w przypadku planowanego przedsięwzięcia są obiekty wchodzące w skład Jędrzejowskiej Kolei Dojazdowej wpisanej do rejestru zabytków woj. świętokrzyskiego decyzją z dnia 20.02.1995 r. pod nr A 1185/1-5:
 - a) odcinek kolei na trasie Jędrzejów Osob. Wąsk.-Umianowice oraz odcinek na trasie Umianowice-Pińczów;
 - b) wszystkie tory zasadnicze, boczne, dodatkowe i rozjazdy zwyczajne oraz obiekty inżynierijno-techniczne znajdujące się na ww. odcinkach, w tym wieża ciśnień;
 - c) budynek stacyjny w Umianowicach;
 - d) budynkom stacyjnym w Umianowicach, tj.: budynkowi stacji oraz wieży ciśnień nadany został informacją urzędową z dnia 03.09.2015 r. został nadany nowy nr rejestru, A.637/1-2;
2. Zatem planowane przedsięwzięcie winno uwzględniać ten stan rzeczy.
3. W zakresie działań przy budynku stacji kolejki akceptuje się ze stanowiska konserwatorskiego planowany remont obiektu oraz dostosowanie go do funkcji wystawowo-gastronomicznych wraz z założonym pozostawieniem funkcji pomieszczenia kasy biletowej, przeznaczeniem dyżurki na salę wystawienniczo-ekspozycyjną, urządzeniem pomieszczeń w stylu kolejowym nawiązującym do historii kolejki wąskotorowej oraz do epoki i czasu powstania kolejki, przystosowaniem i przeznaczeniem części obiektu na cele gastronomiczne, związane z przygotowaniem, przechowaniem i konsumpcją posiłków.
Dopuszczalne jest także demontaż i usunięcie znajdujących się przy budynku innych, towarzyszących obiektów, tj. ławki, zadaszenia, które nie są objęte ochroną konserwatorską – działania te należy traktować jako uporządkowanie i poprawę wyglądu terenu wokół zespołu stacyjnego i torowiska kolejki JKD.

Ponadto dopuszczalne jest ze stanowiska konserwatorskiego przeniesienie budynku stacji bliżej toru – i wpisanie obiektu w projektowany kompleks Ośrodka Edukacji Przyrodniczej na Ponidziu, za czym przemawiają względy zagospodarowania i aranżacji terenu.

4. W zakresie działań przy budynku wieży ciśnień, akceptuje się ze stanowiska konserwatorskiego planowany remont całego obiektu z utrzymaniem dotychczasowej funkcji pomieszczenia dla zbiornika na wodę oraz jednoczesnym przystosowaniem obiektu na wieżę widokową – poprzez budowę tarasu widokowego z zadaszeniem i wykonaniem rampy lub schodów wejściowych na wieżę.
5. Pozytywnie należy ocenić budowę peronów wzdłuż torów. Warto w tym względzie jednak dostosować długość tych peronów do długości typowego składu kolejki wąskotorowej obsługującej ruch turystyczny. Wydaje się, że konieczne będą w tym zakresie konsultacje z instytucją realizującą ruch kolejki.
6. Inne rozwiązania techniczne, jak i związane z aranżacją ośrodka, zagospodarowaniem oraz ogólnie rozumianym użytkowaniem terenu winny także uwzględniać fakt, że obiekt ten stanowi istotną atrakcję turystyczną regionu i województwa. O ile przedstawiony zakres działań nie budzi zastrzeżeń konserwatorskich i w naszej ocenie nie będzie negatywnie wpływał na zabytek – wręcz stwarzają się realne możliwości lepszego wyeksponowania, zabezpieczenia oraz użytkowania zabytku i opieki nad nim – należy w koncepcji uwzględniać aspekt komunikacyjny i drożności torowiska.

Chodzi w tym wypadku o utrzymanie przejezdności torów w miejscu planowanych przejazdów/przejeść/dróg dojazdowych, łączących:

- warsztaty ogrodnicze i woliery z budynkiem ośrodka (planowaną częścią noclegową);
- plac manewrowy z miejscami postojowymi i planowanym miejscem posadowienia budynku stacji;
- plac zabaw z budynkiem ośrodka.

Należy także utrzymać możliwości manewrowe składu kolejki w ramach istniejącego torowiska. W tym względzie dopuszczalna jest ewentualna reorganizacja techniczna oraz montaż infrastruktury, która ułatwiłaby obsługę składu kolejki oraz ruchu turystycznego.

Pomysł na zagospodarowanie terenu kolejki JKD w Umianowicach, poprzez włączenie tego obiektu w kompleks Ośrodka Edukacji Przyrodniczej na Ponidziu należy ocenić bardzo wysoko. Daje on niepowtarzalną możliwość podniesienia jakości oferty turystycznej, zaś dla samego zabytku, otwiera nową perspektywę w odniesieniu do jego ochrony i opieki.

Działania będą odnosiły się nie tylko do zabytku jako takiego, ale również do obiektu i miejsca, nierozzerwalnie związanego z Ponidziem, stanowiącego swoistą wizytówkę tego regionu, biorącego jednocześnie czynny udział w realizowanym od lat projekcie kolejki wąskotorowej obsługującej ruch turystyczny. Kolejka ta stanowi swoistą arterię Ponidzia i niezwykle istotny szlak historyczno-przemysłowo-przyrodniczy.

Bez wątpienia, w przypadku tego zamierzenia, mamy do czynienia z zagadnieniami kłopotliwymi, technicznymi, odnoszącymi się do efektywnego i bezpiecznie prowadzonego ruchu kolejowego-pasażerskiego. Dlatego też, wydaje się, że niezbędne będą w tym zakresie konsultacje z organizacjami związanymi z ruchem i obsługą kolejek wąskotorowych, miłośnikami-stowarzyszeniami, itp., posiadającymi wieloletnie doświadczenie w tym zakresie, aby można było rozwiązać to zagadnienie już na etapie koncepcji lub projektowania bez szkody dla zabytku oraz projektowanego Ośrodka.

Otrzymują (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

1. Adresat j.w.
2. Aa (Technika - D.Cz.)

KIEROWNIK

Daniel Czernek